

Публічне управління та адміністрування у галузях освіти та соціально-культурної сфери СИЛАБУС

2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	- 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	- 281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	- Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	- другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 5,0

Спікер курсу - Крихтіна Юлія Олександрівна (д-р наук з держ.упр, доцент)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейєрбаха, 7, ауд. 3.406

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9176> (денна)

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9269> (заочна)

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Час та аудиторія проведення занять: відповідно до розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/faculty>

Мета та цілі дисципліни

Мета – вивчення дисципліни є визначення основних політичних процесів у сфері державної політики в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері в умовах суспільних трансформацій і формування ринкової економіки шляхом надання слухачам знань з державної політики і стратегії в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері враховуючи всі рівні управління та сучасні аспекти галузі.

Основні завдання:

- спеціалізованих концептуальних знань, набутих у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межпредметних галузях.
- розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог .
- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання.
- сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо державної політики у сфері в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері.
- зосередження уваги слухачів на особливостях формування та реалізації сучасної державної політики і стратегії у сфері в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері.

Вивчення курсу зумовлено потребою у висококваліфікованих керівниках і спеціалістах нової формації, здатних брати безпосередню участь у реалізації на різних рівнях суспільного виробництва економічних, політичних і правових реформ, поглибленні демократизації нашого суспільства, формуванні правової держави. Дана навчальна дисципліна спрямована на засвоєння студентами теоретичних знань і формуванні професійної компетентності щодо публічного управління та адміністрування в галузях освіти, науки та соціально-культурної сфері, його сутності та системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів, принципів, поглибленого розуміння урядування та процесу публічного адміністрування, зарубіжного досвіду публічного адміністрування в даних сферах; виробленні у здобувачів умінь практичного використання теоретичних положень публічного управління та адміністрування в галузях освіти, науки та соціально-культурної сфері та умілого застосування законодавства.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і

культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. дослідження проблем національної безпеки та головні підходи для визначення основних понять;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

Тематика (зміст) лекційних занять.

Тема 1. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні

Знати: Державне управління системою освіти. Державна політика і галузі освіти. Європейська модель освіти. Американська модель освіти. Японська модель освіти. Державний характер управління системою загальної середньої освіти. Державний характер управління системою вищої освіти в Україні.

Тема 2. Сутність державної політики України в сфері освіти і науки

Управління міжнародною діяльністю в галузі освіти та науки. Впровадження досвіду провідних країн в українську освіту і науку. Освіта та наука як джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства і об'єкт управління. Глобальні світові зміни, що впливають на розвиток освіти та науки в Україні. Проблеми модернізації вищої освіти України в контексті Болонського процесу.

Тема 3. Освітня система в Україні. Державне управління освітою.

Національна система освіти, її структурні складові. Особливості та тенденції розвитку системи освіти України. Державне управління освітою як галузь соціального управління і державної діяльності. Сутнісні характеристики державного управління освітою. Основні категорії державного управління освітою. Мета управління освітою. Державна освітня політика. Тенденції змін у державному управлінні освітою. Законодавче і нормативне забезпечення функціонування і розвитку освіти.

Тема 4. Особливості управління закладами освіти

Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень в закладах освіти. Особливості та етапи управлінського циклу. Особливості та значення інформаційного забезпечення процесу управління. Принципи освіти і політики України. Державні органи управління системою освіти.

Тема 5. Освітній заклад, як об'єкт управління

Сутність поняття та структура педагогічної системи. Класифікація педагогічних систем. Закрита відкрита педагогічні системи. Умови функціонування педагогічної системи. Загальні умови функціонування педагогічної системи

Тема 6. Принципи та методи управління освітою

Сутність та функції принципів управління в сфері освіти. Принципи управління освітою. Особливості методів управління освітою. Переконавання і примушування як загальні методи управління освітою. Адміністративні методи управління освітою. Соціально-психологічні методи. Економічні методи. Правові форми вираження методів управління.

Тема 7. Фактори формування конкурентоспроможності вищих навчальних закладів у структурі кон'юнктури ринку освітніх послуг

Особливості ринку освітніх послуг в Україні. Головні елементи кон'юнктури ринку освітніх послуг. Основні та додаткові фактори конкурентних переваг вищих навчальних закладів.

Тема 8. Стратегічне управління освітою. Державне регулювання інноваційного розвитку освіти

Особливості формування стратегії розвитку освіти в сучасних умовах. Технології підготовки та впровадження стратегічних документів. Державне регулювання інноваційного розвитку освіти. Кадрова ситуація у сфері освіти: стан і тенденції розвитку. Кадрова політика в освіті в умовах сьогодення.

Тема 9. Управлінська діяльність керівника закладу освіти

Зміст управлінської діяльності керівника закладу освіти. Роль та функції адміністратора в системі освіти. Вимоги до характерологічних особистих, професійних рис керівника. Професіограма керівника закладу освіти. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності. Стили керівництва в освітніх закладах.

Тема 10. Стан та перспективи розвитку ринку науково-інноваційних розробок

Основні тенденції розвитку науки в XXI ст. Роль науки у вивченні та розв'язанні глобальних проблем. Основні напрями розвитку ринку науково-інноваційних розробок та особливість її сучасного (технологічного) етапу. Соціальні наслідки втілення в життя науково-інноваційних розробок, їх зв'язок з характером економіки суспільства.

Тема 11. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток української науки

Авторитет української науки у світі. Загальний стан науки в Україні. Чинники, що стримують розвиток вітчизняної науки. Ставлення до вітчизняної науки з боку держави, суспільства, ЗМІ, бізнес-структур і зарубіжних наукових організацій. Система показників для оцінювання роботи науковців. Роль науки для українського суспільства.

Тема 12. Управління міжнародною діяльністю в галузі освіти та науки

Мета та основні напрями міжнародного співробітництва. Суб'єкти управління міжнародним співробітництвом у галузі освіти та науки. Міжнародне співробітництво у сфері дослідницької діяльності як пріоритет освітньої стратегії ЗВО. Міжнародні організації, освітні проекти і програми.

Тема 13. Впровадження досвіду провідних країн в українську освіту і науку

Зарубіжний досвід реалізації системи безперервної освіти та перспективи його реалізації сучасних умовах. Світовий досвід розвитку дистанційних форм освіти у вітчизняному контексті. Сучасні тенденції початкової школи ЄС та їх вплив на освітні реформи в Україні Використання новітніх технологій в організації навчального процесу як вимога сьогодення

Тема 14. Гендерні аспекти управління закладом освіти

Концептуальні підходи до визначення поняття «гендерна політика» . Нормативно-правове забезпечення гендерної політики України. Міжнародні зобов'язання України щодо забезпечення гендерної рівності в сфері освіти. Формування та реалізація гендерної політики в управлінні закладами освіти

Тема 15. Загальні аспекти адміністрування в соціальній сфері.

Тема 16. Конституційні засади принципу демократії публічного адміністрування в соціальній сфері.

Тема 17. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації

Тема 18. Соціальна політика як одна із складових частин публічного адміністрування в соціальній сфері.

Тема 19. Публічне адміністрування соціальним захистом.

Тема 20. Публічне адміністрування у сфері культури.

Тема 21. Публічне адміністрування сферою житлово-комунального господарства

Тема 22. Публічне адміністрування пенсійного забезпечення.

Тема 23. Публічне адміністрування у сфері зайнятості населення країни.

Тема 24. Ефективність публічного адміністрування в соціальній сфері.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок оцінювання результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
1) індивідуальні завдання	до 40
2) практичні заняття	до 20
Модульний контроль	до 40

Примітки. До поточного контролю входять сумарні бали за виконання індивідуальних завдань, оцінювання результатів виконання практичних та інших видів навчальних занять

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту/заліку) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) для іспитів, курсових робіт/проектів або зараховано/незараховано для заліків) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Крихтіна Юлія Олександрівна (<http://kart.edu.ua/staff/krihtina-jo>) – професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ.

Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Доктор наук з державного управління з 2022 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д64.707.03 при Національному університеті цивільного захисту України за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління, тема дисертації “Механізми формування та реалізації державної політики розвитку транспортної галузі України”, номер диплома ДД012932.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування; державна політика розвитку транспортної галузі України.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 27 років.

Автор понад 110 наукових праць та навчально-методичних розробок.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» НАЗЯВО.

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студент має знати:

– основні форми і методи взаємовідносин органів публічної влади, їх відносин з фізичними та юридичними особами в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері;

– функціонування органів публічної влади в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері на основі принципу верховенства права;

– сутність та роль інститутів демократії в адмініструванні соціальною сферою;

– взаємовідносини органів публічної влади між собою та громадськістю щодо дотримання, і гарантування прав, і свобод людини, і громадянина;

– загальні аспекти публічного адміністрування соціальним захистом, сферою житлово-комунального господарства, тощо;

– рівень ефективності публічного адміністрування в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері;

має вміти:

– застосовувати поняттєво-категоріальний апарат публічного адміністрування в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері;

– орієнтуватися у конституційних засадах принципу демократії в діяльності публічної адміністрації;

– виділяти складові принципу верховенства права у процесах функціонування органів публічної влади в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері;

– застосовувати акти законодавства в процесах реалізації права і свобод людини і громадянина;

– використовувати професійно-профільні знання щодо підготовки та узгодження актів публічної адміністрації;

– застосовувати у практичній (професійній) діяльності нормативно-правові акти у галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері;

– застосовувати у практичній (професійній) діяльності відповідні механізми публічного адміністрування в галузі освіти, науки та соціально-культурній сфері.

Програмні результати навчання

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками,

проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>,

зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;

- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;

- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;

- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;

- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної

добросовісності;

- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної добросовісності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспівковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної добросовісності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.